

מקור המאמר בזהר פרשת נשא דף קכא ע"א-ב
האדם נותן דין וחשבון בשעת השינה בלילה

וַיִּדְבֹר יי אֵל מֹשֶׁה לְאמֹר, נִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן
וְגו'. (במדבר ד) רַבִּי אֲבָא פָתַח, (תהלים לב) אֲשֶׁרִי
אָדָם לֹא יֵחָשׁוּב יי לֹא עֶזְרָא וְאִין בְּרוּחוֹ רַמְיָה. הֵאֵי
קָרָא, לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. וְאִית
לְאִסְתַּכְלָא בֵּיהּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְצִלוֹתָא דְמִנְחָה דִּינָא שְׂרִיא
בְּעֵלְמָא, וַיִּצְחַק תִּקְוֹן צִלוֹתָא דְמִנְחָה, וּגְבוּרָה
עֲלָאָה שְׁלֵטָא בְּעֵלְמָא, עַד דְּאִתִּי וְעָאֵל לִילִיא,
בְּגִין לְקַבְּלָא לִיהּ (לְלִילִיא), וּמִזְמִנָא דְשְׂאִרֵי צִלוֹתָא
דְּמִנְחָה, אֶתְפָּרַשׁ שְׂמָאלָא לְקַבְּלָא (לִיהּ) וְאֶתְעַר
לִילִיא. פָּתַר דְּאֶתְעַר כָּל אֵינֹוֹן נְטוּרֵי פִתְחִין דְּלִבְרָ,
כְּלָהוּ מִתְעַרְוִין בְּעֵלְמָא וְאֶתְפָּשְׁטוּ. וְכָל בְּנֵי עֵלְמָא
טַעֲמִין טַעֲמָא דְמוֹתָא.

וְהָא אֶתְמַר. בְּפִלְגוֹת לִילִיא מִמֶּשׁ, אֶתְעַר שְׂמָאלָא
כְּמִלְקִדְמִין, וְוַרְדָּא קַדִּישָׁא סְלֵקָא רִיחִין, וְהֵיא
מִשְׁבַּחַת וְאִרְיַת קָלָא, וּכְדִין סְלֵקָא וְשְׂרִיא רִישָׁא
לְעִילָא בְּשְׂמָאלָא, (דף קכ"א ע"ב) וְשְׂמָאלָא מְקַבֵּל לָהּ.

עולה ושורה הראש למעלה בשמאל, והשמאל אז מקבלה.

וַיִּדְבֹר ה' אֵל מֹשֶׁה לְאמֹר נִשָּׂא
אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וְגו'. רַבִּי
אֲבָא פָתַח, (תהלים לב) אֲשֶׁרִי אָדָם
לֹא יֵחָשׁוּב ה' לֹא עֶזְרָא וְאִין בְּרוּחוֹ
רַמְיָה. הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֹאשׁוֹ
סוּפוֹ, וְאִין סוּפוֹ רֹאשׁוֹ. וַיֵּשׁ
לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ, וְכַד פִּרְשׁוּהוּ.

בֵּא רֵאָה, בְּשַׁעְתָּא תְּפִלַּת מִנְחָה
הַדִּין שׁוּרָה בְּעוֹלָם, וַיִּצְחַק תִּקְוֹן
תְּפִלַּת מִנְחָה, וּגְבוּרָה עֲלִיוֹנָה
שׁוּלְטַת בְּעוֹלָם, עַד שְׂבָא וְנִכְנָס
הַלִּילָה, בְּשִׁבְלֵי לְקַבֵּל אוֹתוֹ
(לְלִילָה). וּמִזְמִן שְׁשׁוּרָה תְּפִלַּת
מִנְחָה, נִפְרָד הַשְּׂמָאל לְקַבֵּל (אוֹתוֹ)
וּמִתְעוֹרֵר הַלִּילָה. אַחַר
שְׂמִתְעוֹרְרִים כָּל אוֹתָם שׁוּמְרֵי
הַפְּתִיחִים שְׂבַחוּן, כְּלָם
מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם וּמִתְפָּשְׁטִים,
וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעֲם
מוֹת.

וְהֵרִי נִתְבָּאָר. בְּחִצּוֹת הַלִּילָה
מִמֶּשׁ מִתְעוֹרֵר הַשְּׂמָאל כְּמִקְדָּם,
וְשׁוֹשְׁנָה הַקְּדוּשָׁה מַעֲלָה רִיחּוֹת
וּמִשְׁבַּחַת וּמְרִימָה קוֹל, וְאִז
עוֹלָה וְשׁוּרָה הָרִאשׁ לְמַעְלָה בְּשְׂמָאל, וְהַשְּׂמָאל אֵז מְקַבֵּלָה.

אז הפרוז קורא בעולם, שהרי זמן הוא להתעורר לשבח למלך. ואז תשבחות מתעוררות, ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמתעורר לזוג זוג זה כשבא הבקר, והימין מתעורר ומחבקה, ואז זוג הכל נמצא כאחד. (למלך, כשבא הבקר והימין מתעורר ומחבק אותה, אז נמצא זוג הכל כאחד, ואז התשבחות מתעוררות ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמתעורר לזוג זוג זה).

בא ראה, בשעה שבני אדם ישנים וטועמים טעם מות והנשמה עולה למעלה - עומדת במקום שעומדת, ונבחת על מעשיה שעשתה כל היום, וכותבים אותם על פתק. מדוע? משום שהנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם ועל כל דבור ודבור שיוצא מפיו.

וכשאותו דבור שהוציא האיש מפיו הוא כראוי, דבור קדוש של תפלה ותורה - אותו דבור עולה ובוקע רקיעים, ועומד במקום שעומד, עד שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת אותו הדבור ומכניסתו לפני המלך.

וכשאותו דבור אינו כראוי, והוא דבור מדבורים רעים, מלשון הרע - אותו הדבור עולה למקום שעולה, ונרשם אותו דבור

כדין פרוזא קארי בעלמא, דהא עידן הוא לאתערך לשבחא ליה למלכא. וכדין תשבחון מתערין, ואתבסמותא דכלא אשתכח. ופאה חולקיה מאן דאתער לזווגא זווגא דא. פד אתי צפרא, וימינא אתער ומחבקה לה, כדין זווגא דכלא אשתכח כחדא. (ס"א למלכא, פד אתי צפרא וימינא אתער ומחבק לה כדין זווגא דכלא אשתכח כחדא וכדין תושבחתן מתערין ואתבסמותא דכלא אשתכח ופאה חולקיה מאן דאתער לזווגא זווגא דא).

תא חזי, בשעתא דבני נשא דמיכין, וטעמין טעמא דמותא, ונשמתא סלקא לעילא, קיימא באתר דקיימא, ואתבחינת על עובדהא דעבדת כל יומא, וכתבין להו על פתקא. מאי טעמא. בגין דנשמתא סלקא לעילא, ואסהידת על עובדוי דבר נש, ועל כל מלה ומלה דנפיק מפומיה.

וכד יהיא מלה דאפיק בר נש מפומיה איהי כדקא יאות, מלה קדישא דאורייתא וצלוחתא. יהיא מלה סלקא, ובקע רקיעין, וקיימא באתר דקיימא, עד דעאל ליליא, ונשמתא סלקא ואחיד לה יהיא מלה, ועאיל לה קמי מלכא.

וכד יהיא מלה לאו איהי כדקא יאות, ואיהי מלה ממילין בישין, מלישנא בישא, יהיא מלה

והוא דבור מדבורים רעים, מלשון הרע - אותו הדבור עולה למקום שעולה, ונרשם אותו דבור

וְאוֹתוֹ חָטָא עַל הָאָדָם. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (מיכה ז) מְשֹׁכֶבֶת חֵיקוֹד
שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי
אָדָם לֹא יֵחָשֵׁב ה' לֹו עֹון,
אֵימָתִי? כְּשֶׁאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָה.

סֶלְקָא לְאַתָּר דְּסֶלְקָא, וּבְדִין אֲתֵרְשִׁים הֵהִיא מְלָה,
וְהֵהִיא חֹזְבָה עָלֶיהָ דְּבַר נָשׁ, הָדָא הוּא דְכָתִיב, ^{(מיכה}
מְשֹׁכֶבֶת חֵיקוֹד שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ. וּבְגִין כֵּךְ ^(תהלים לב)
אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יֵחָשֵׁב יי לֹו עֹון. אֵימָתִי. כְּשֶׁאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָה.

ספר אור הזהר (עמוד 284)

– פָּרָק ט –

כָּלֶם חֵיבִים לְלַמֵּד זֶהָר

(א) הָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה לֹא קָצַב זְמַן לְהִתְחַלֵּת לַמּוֹד תּוֹרַת הַח"ן

מֵה שְׁכָתוּבוּ בְּשֵׁם חֲכָמֵי הָאָמֶת, שְׁלֹא לְלַמֵּד קַבְלָה קִדְּם שִׁיחָא בְּן אַרְבַּעִים לְבִינָה, הִנֵּה יָדוּעַ מֵה
שְׁכָתוּב הֶרֶב חַיִּים וַיִּטְאֵל (בְּהַקְדַּמְתוֹ לְעֵץ חַיִּים), שְׁסַפְרֵי הַקַּבְלָה שְׁאֲחֵר הֶרְמַב"ן זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה אֵל
תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֲלֵיהֶם.

וַיִּתְרָה מִזוֹ פְּתָבוּ הֶרְבְּנִים הַקְדוּשִׁים, גְּדוּלֵי חֲכָמֵי הָאָמֶת, רַבֵּינוּ שְׁלוֹם שְׂרַעְבִי וַחֲבָרוּ הֶרֶב חַיִּים יוֹסֵף
דְּוֹד אַזּוּלָאֵי [חיד"א] זְכַר צְדִיק וְקְדוּשׁ לְבִרְכָה, שְׁאֵין לְלַמֵּד בְּשׁוּם סַפְרֵי מְקַבְּלִים וְאֵין לְסַמְךָ כֹּל מֵה
שְׁכָתוּבוּ הַמְקַבְּלִים הָרֵאשׁוֹנִים וְלֹא אַחֲרוֹנִים וְאֶפְלוּ בְּדַבְרֵי שְׁאָר תַּלְמִידֵי הָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, רַק
בְּעֵץ חַיִּים, מְבֹאֵי שְׁעָרִים וְשִׁמּוֹנָה שְׁעָרִים, שְׁאוֹתָן סֵדֵר מוֹרִינוּ הֶרֶב חַיִּים וַיִּטְאֵל וּבְנֵנו הַקְדוּשׁ מוֹרִינוּ
הֶרֶב רַבֵּי שְׁמוּאֵל וַיִּטְאֵל זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁהֵם כְּסֻלַּת נְקִיָה.

וּפּוּק חַזֵּי, שְׁהַבְּאֵנוּ לְעֵיל הֶרְבַּה בְּשֵׁם הָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה שֶׁהוּא חוֹב קְדוּשׁ לְלַמֵּד חֲכָמַת הַקַּבְלָה,
וְהָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה לֹא נָתַן לְזֶה זְמַן, שְׁעוֹר וְקַצְבָה לְשָׁנִים.

וְגַם הֶרֶב חַיִּים וַיִּטְאֵל זְכוּרָנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּהַקְדַּמְתוֹ לְעֵץ חַיִּים מְרַעִישׁ עוֹלָמוֹת בְּחוֹבַת לַמּוֹד
חֲכָמַת הַקַּבְלָה, וְאֵינוּ נֹתֵן זְמַן לְשָׁנִים.

וַיָּדוּעַ בְּשֵׁם הַמְקַבֵּל מוֹרִינוּ הֶרֶב רַבֵּי חַיִּים שְׁאוּל דְּוִוִּיךְ הַכְּהֵן זְכַר צְדִיק וְקְדוּשׁ לְבִרְכָה שְׁאָמַר, אֲשֶׁר
חָבַל שְׁכַמָּה גְּדוּלִים וְקְדוּשִׁים וּפּוֹסְקִים שֶׁהָיוּ בְּחוּצָה לְאַרְצָן, שְׁבַמְקוֹמוֹתֵיהֶם אֵז לֹא הִגִּיעוּ הַשְּׁמוֹנָה
שְׁעָרִים הַקְדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים, וְלוֹ הָיְתָה לָהֶם הַקְדַּמַת מוֹרִינוּ הֶרֶב חַיִּים וַיִּטְאֵל זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה עַל שְׁעַר
הַהַקְדַּמּוֹת, לֹא הָיוּ כּוֹתְבִים וּמִתְנַגְּדִים כֹּל כֵּךְ נֶגֶד לַמּוֹד חֲכָמַת הָאָמֶת.

(ב) לַמּוֹד תּוֹרַת הַסּוּד בְּלֵי טְהוּרָה מְבִיא לְאַפִּיקוֹרְסוֹת

וְזֶהוּ עֲצָמוּ עוֹנוֹ הָעָרֵב רַב שְׁאָמְרוּ לְמֹשֶׁה אַתָּה עֲמָנוּ וְנִשְׁמָעָה בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְאֵל יִדְבַר עֲמָנוּ
אֱלֹהִים פֶּן נָמוֹת בְּסִתְרֵי תוֹרָה, בְּסִבְרַת הַפּוֹעִים קָצַת בְּנֵי תוֹרָה אֲשֶׁר בְּזַמְנָנוּ זֶה הַמוֹצִיאִים שֵׁם רַע עַל
חֲכָמַת הָאָמֶת חַיֵּי עוֹלָם וְאוֹמְרִים שְׁכָל מִי שְׁמַתְעֶסֶק בָּהּ יָמוֹת בְּקַצְרוֹת שָׁנִים חַס וְשְׁלוֹם...

וְאֵם הוּא לּוֹמֵד סַפְרֵי קַבְלָה וְהוּא בְּלִתֵּי טְהוּר יוֹכַל לְבֹא חֲלִילָה עַל יְדֵי זֶה לְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְהַבַּת ש"ן
[שְׁבַתִּי צְבִי] יִמַח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ שֶׁהָיוּ בְּיָמֵם הַקְדוּמִים נֶעֱשׂוּ עַל יְדֵי זֶה אֶפִּיקוֹרְסִים לְפִי שְׁלִמְדוֹ סַפְרֵי קַבְלָה
בְּטַמְאָת הַגּוֹף, וְהָיָה הָעוֹלָם שׁוֹמֵם, עַד שְׁבָאוּ שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוּלִים לְעוֹלָם, הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ
וְאַחֲרָיו אֲדַמּו"ר הֶרֶב רַבֵּינוּ אֵלִימֶלֶךְ נִשְׁמַתוֹ בְּגִזּוֹ מְרוּמִים, וְהֵם פִּתְחוּ שְׁעַר לְהַשֵּׁם צְדִיקִים יְבֹאוּ בוֹ,
שְׁלֹא יִהְרַהֵר אָדָם שׁוֹם הִרְהוֹר תּוֹרָה עַד שְׁיִטְבַּל עֲצָמוּ כּו'. ^(מאור וְשֵׁשׁ, פְּרִשְׁת אֲמַר, עֲמוּד ש"ע טוֹר א')